

De gouden eeuw

1. Wat was de mode in de Gouden Eeuw? *_Rijken: duuuuure stof; mannen langhaar; hoed met veer; pofbroek; wambuis; lage schoenen. Vrouwen vele jurken over elkaar en linnen kapje.*
2. Was voor kinderen ook een mode? *_Nee, ze droegen hetzelfde als hun ouders, maar dan kleiner!*
3. Wat bedoelt men met de tulpenmanie? *Iedereen was gek op tulpen en ze werden steeds duurder en duurder. Voor één tulpenbol werd een keer 35.000 gulden betaald: daar kon je een schip met lading voor kopen!!*
4. Waarom liep dit voor velen slecht af? *Iedereen ging tulpen kweken; tulpen werden opeens waardeloos. Velen gingen failliet en hadden een schuld!!*
5. Wat voor 'leuks' hadden de mensen om heen te gaan? *Jaarmarkt of kermis. Toneelstukjes;*

tandentrekker; sterke man; vrouw met de baard; kalf met 2 koppen; kramen.

6. Wie was Jan Klaassen? *Soldaat bij de prins; vertelde verhalen over zijn slechte huwelijk met Katrijn → later in de poppenkast.*
7. Vertel over de huizen van de rijken. *Heel groot en stoer; Aparte eetkamer; keuken; bibliotheek; zitkamer en slaapkamers.*
8. Huizen van de armen? *Alleen 1 ruimte. Slapen in een soort kast: bedstede.*

9. Hoe was de lichaamsverzorging. *Alleen de handen werden gewassen, de rest zelden!*
10. Hoe verdienden gewone mensen hun geld? *_Op het platteland bij de boeren; in de stad bij de ambachtslieden en bij de 'fabriekjes'; in de haven als sjouwer of als zeeman.*
11. Als je werkloos was? *_Dan had je niets. Als je ziek werd ook niet. Je kon dan stelen of bedelen. Als je werd opgepakt moest je naar het rasp- of spinhuis.*
12. Wie is onze bekendste schilder uit de Gouden Eeuw? *Waarom? Rembrandt. Hij schilderde een bepaalde lichtinval en werkte heel precies.*

13. Noem nog een aantal beroemde schilders. *Rubens: (mollige vrouwen) Frans Hals (veel portretten van groepen) Jan Steen (rommelige huishoudens Vermeer: Het Melkmeisje; (licht en kleur) Breughel: dorpse taferelen. Jeroen Bosch: Hellen Willem van de Velde + zoon: Zeegevechten.*

14. Noem enkele bekende schrijvers: *P.C.Hooft: (in Muiderslot 27 boeken met geschiedenis). Joost van den Vondel: politiek. Jacob Cats (veel gedichten om van te leren) Bredero: verzen; toneelstukken.*

15. Noem een paar uitvinders: *Zeilwagen: Simon Stevin.*

- Slingeruurwerk en telescoop: Christiaan Huygens (kon van alles net als Leonardo da Vinci).

- Microscop: Antonie van Leeuwenhoek; - Brandspuit: Jan van der Heijden (ook straatlantaarns)

- Meren droogmalen met windmolens: Leegwater.

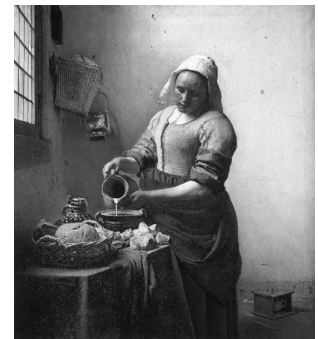
16. Waarom was Boerhave bekend? *Hij schreef boeken over geneeskunde die echt hielp. Rare dingen als gekookte paardenvijgen in azijn liet hij weg.*

17. Hoe bekend was Boerhave? *Een brief uit China met 'Boerhave; Europa' werd netjes in Leiden bezorgd.*

18. Wat betekent V.O.C.? *Verenigde Oostindische Compagnie*

19. Wat was het? *_Een handelsmaatschappij met het monopoly op de handel met Oost Indië.*

20. Waar handelden ze veel in? *_Specerijen; porseleinen serviezen; ivoor; thee.*

21. Hoe konden ze tegen andere landen/handelaren op? *Ze hadden een eigen legertje en oorlogsschepen en forten.*
22. Wie waren de baas? *De heren 17 aan de Heerengracht.*
23. Wat betekent W.I.C.? *West Indische Compagnie.*
24. Met welke landen dreven die handel? *Afrika; Amerika*
25. Waar waren ze berucht over? *Slavenhandel → wapens naar Afrika → slaven naar Amerika → tabak en suiker mee terug.*
26. Waren er goede scholen? *Tochtige schuren; alleen voor rijke kinderen beter.*
27. Waarom viel het niet mee om te leren lezen? *Er waren geen kinderboeken; dus werd er veel uit de bijbel gelezen.*

28. Kregen de kinderen toen wel eens straf? *Ja, geslagen met de plak of een stok; opgehesen in een kooi of met ezelsoren in de hoek.*
29. Was onderwijzer een goede baan? *Nee, de meesters werden net als nu weinig betaald, ze waren ook nog doodgraver of klokkenluider of koster. Dikwijls waren ze eerst soldaat of koetsier.*
30. Had je veel vrij? *Nee, je zat van 's morgens 6uur tot 's avonds 7 uur op school! Alleen in de zomer had je vrij om op het land te helpen met de oogst.*

31. Leerde je veel? *Alleen lezen en schrijven, soms een beetje rekenen.*

32. Hoe was het op de scholen voor de rijken? *Daar had je ook nog schermen, muziek en balspelen.*

33. Noem een paar 'fabriekjes' uit die tijd. *Lakenstof; porselein; oliemolens; zagerijen; wapenfabrieken; enz.*

34. Gebruikten die fabrieken veel stroom? *Er was geen elektriciteit → wind- of watermolens werden als motor gebruikt.*

35. Wat wilden ontdekkingsreizigers ontdekken? *Nieuwe handelswegen en nieuwe landen.*

36. Noem een paar ontdekkingsreizigers. *Houtman en Keizer (Indië); Heemskerk en Barentz (Nova Zembla); Tasman (Tasmanië; Nieuw Zeeland; Australië)*

37. Met wie heeft het 'Behouden Huis' te maken? *Willem Barentz; hij zat vast in het ijs en bouwde van zijn schip een huis op Nova Zembla.*

